

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İőler Genel M¼d¼rl¼Đ¼
(APGM)

Sayı : Z-75287791-610-31889025
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sn.İbrahim
Halil Oral/7/34859

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 21.10.2020 tarihli ve 43452547-120.07-00000726075 sayılı yazıları.

Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral'ın ilgide kayıtlı 7/34859 esas numaralı yazılı soru önergelerinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.


Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 1



T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
(2020/31889025 sayılı yazının ekidir)

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN İBRAHİM HALİL ORAL'IN 7/34859 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORU:

Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içinde yer alan tarihi DoĐu Türkistan bölgesinde milyonlarca Uygur Türkü yaşamaktadır. DoĐu Türkistan tarihte bağımsız devlet olmuş ve sonra Çin işgaline uğramış bir bölgedir. Günümüzde de bu bölgede bütün dünya tarafından bilinen ve gündeme getirilen insan hakları ihlalleri mevcuttur. Kurulan sözde yeniden eğitim kamplarında Nazi uygulamalarını aratacak muameleler yapılmakta; Uygur Türkleri toplama kamplarında işkence, psikolojik baskı ve ölümlere maruz kalmaktadır. Uygur Türkleri için bu zulümden kaçışın birinci adresi de tarihi, dili, dini, kültürü bir olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bu noktada hükümetlerimiz, siyasi parti temsilcilerimiz ve Dış İşleri Bakanlığı da zaman zaman konuya dikkat çeken açıklamalar yapmaktadır. Ancak hem iç kamuoyumuzda hem de uluslararası kamuoyunda Türkiye'nin DoĐu Türkistan meselesine yaklaşımının yetersiz olduğunu yorumları açıkça yapılmaktadır. Bu bağlamda son olarak Birleşmiş Milletler çatısı altında ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, Japonya, İspanya gibi ülkelerin de içinde yer aldığı 39 ülkenin ortak bildiriyle Çin'e mesaj verdiği, mesajda Uygur Türklerine yönelik insan hakları ihlallerinin sonlandırılması çağrısı yapıldığı, toplama kamplarının kapatılması istendiği görülmüştür. Mesajda ayrıca Çin'deki Tibet gibi diğer insan hakları ihlalleri yaşayan bölgelere de dikkat çekilmiştir. Bildiri Almanya'nın BM Daimi Temsilcisi Christoph Heusgen tarafından açıklanmıştır. Ancak ilgili 39 ülke arasında Türkiye'nin olamaması dikkat çekmiş ve kamu oyunda tepkiyle karşılanmıştır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Çin Halk Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan DoĐu Türkistan bölgesindeki Uygur Türkleri ve diğer Müslüman azınlıklar ile ilgili Türkiye Cumhuriyeti'nin 2020 yılı içinde Birleşmiş milletler düzeyinde yaptığı bir girişim, imzaladığı bir bildiri ya da ilgili komisyon ya da genel kurul toplantılarında yaptığı bir açıklama bulunmakta mıdır? Varsa tarihleri ve içerikleri nelerdir?
2. 6 Ekim 2020 tarihinde basına yansıyan ve Birleşmiş Milletler 3.Komitesi kapsamında Almanya'nın BM Daimi Temsilcisi Christoph Heusgen tarafından açıklanan bildiriye Türkiye Cumhuriyeti neden imza vermemiştir? Bildirinin kararlaştırıldığı toplantıda Türkiye bulunmuş mudur? Türkiye'ye bildiriye imza için bir davet gelmiş midir?

CEVAP:

Yabancı ülkelerdeki soydaş ve akrabalarımızın, ilgili yabancı ülkelerle işbirliği halinde, dil, din ve kültürlerini muhafaza ederek, barış ve huzur içinde yaşamlarını sürdürmelerinin temini Hükümetimizin güçlü şekilde ve hassasiyetle uyguladığı milli bir politikadır.

Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki Uygur Türkleri ile ilgili politikamız da bu çerçevede yürütülmekte olup, soydaşlarımızın durumları Çin makamlarıyla her seviyede ele alınmakta, ayrıca konu Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası ve bölgesel platformlarda gündeme getirilmekte ve yakından takip edilmektedir.

Son olarak, 6 Ekim 2020 tarihinde BM 75. Genel Kurulu kapsamında gerçekleştirilen Sosyal, Kültürel ve İnsani İşlerden sorumlu III. Komite toplantısında Daimi Temsilciliğimiz tarafından yapılan ulusal beyanda görüşlerimiz ve yukarıda kayıtlı beklenti ve hassasiyetlerimiz kayda geçirilmiştir.